

Príhovor p. Keitha A. Eddinsa

Chargé d'affaires, a.i.,
Veľvyslanectvo USA v Bratislave/
Embassy of the USA in Bratislava

Ďakujem za možnosť povedať dnes niekoľko slov na úvod. Veľvyslanectvo USA v uplynulých rokoch úzko spolupracovalo s Transparency International Slovensko na mnohých projektoch: pri zvyšovaní transparentnosti v miestnej samospráve, pri budovaní mechanizmov na ochranu tých, ktorí poukazujú na nekalé praktiky (whistleblowers), a tiež teraz podporou dnešného seminára o súdnictve.

Rád by som poďakoval Emílii Sičákovej-Beblavej, Pavlovi Nechalovi a Gabrielovi Šípošovi za ich neúnavnú a vytrvalú prácu.

Práca Transparency International je rovnako významná a potrebná dnes, ako bola aj v roku 1993, keď Peter Eigen založil túto organizáciu.

Boj proti korupcii, snaha o zvýšenie transparentnosti, dobre spravovanú spoločnosť a úsilie, aby súdnictvo bolo slobodné a nezávislé, nezaujaté a etické, sú nikdy nekončiacou úlohou.

Počas včerajšieho Medzinárodného dňa boja proti korupcii sme si pripomenuli otvorenie Dohovoru Organizácie Spojených národov proti korupcii na podpis členským štátom OSN. Zmluvnými stranami tohto dohovoru je 142 štátov, vrátane USA a Slovenska. Dohovor predstavuje najkomplexnejšiu a najširšie platnú protikorupčnú platformu v histórii.

Ale prirodzene, skutočne ťažká práca začína po podpise tejto, alebo akejkoľvek podobnej dohody. Iba vďaka každodennému úsiliu vládných činiteľov, mimovládnych organizácií, slobodných a dôrazných médií, sudcov a prokurátorov a občanov, ktorí sa domáhajú transparentnosti a bezúhonnosti, je možné dosiahnuť pokrok.

Dnešná konferencia je osobitne zameraná na oblasť súdnictva. Netreba osobitne zdôrazňovať, že dobre fungujúce, nezávislé, etické súdnictvo je základným pilierom právneho štátu. Bez neho zločinci zostávajú nepotrestaní, občania sa stávajú viac cynickí a nedôverčiví a investori strácajú dôveru vo férové pravidlá a rovnosť pri vynucovaní kontraktov.

V deväťdesiatych rokoch americkí sudcovia, advokáti a prokurátori prispeli k vašim snahám budovať moderný a demokratický právny systém.

Konferencia TIS
Výzvy slovenského súdnictva a možnosti zlepšenia existujúceho stavu
10. december 2009

V súčasnosti sú Spojené štáty a Slovensko rovnocennými partnermi; v NATO, v OSN, ako aj v OBSE a OECD. Prostredníctvom členstva v týchto organizáciách a v rámci takých nástrojov ako je Dohovor OSN o boji proti korupcii, sme spoločne obe krajiny zobrali na seba záväzky týkajúce sa právneho štátu a vlády práva.

Toto je základom nášho záujmu o súčasnú situáciu v súdnictve na Slovensku. Keď významná časť sudcov vyjadrí obavy z atmosféry strachu a zastrašovania, vnímame to. Keď sa dozvieme, že občania sa nemôžu dostať k rozhodnutiu súdu, ktoré ovplyvňuje kvalitu ich života, nerozumieme tomu. Keď vidíme, že Dohovor OSN o boji proti korupcii je citovaný ako jeden z dôvodov na zrušenie Špeciálneho súdu, lámeme si nad tým hlavu. Keď čítame, že sudcovia čelia disciplinárnemu stíhaniu za to, že pravdivo a pod prísahou svedčili na súde alebo verejne hovorili o problémoch v justícii, čudujeme sa, prečo. Keď počujeme, že sa od sudcov žiada, aby rozhodovali kauzy takým spôsobom, ktorý viac ako zákonu vyhovuje niektorým stranám v spore, máme obavy.

Na záver, pozvanie TI Slovensko prijali veľmi uznávaní a významní právnici – odborníci zo Slovenska a zo zahraničia – ako aj zástupcovia zákonodarnej moci. Diskusia o výzvach, ktoré stoja pred slovenským súdnictvom, bude zahŕňať veľmi dôležité a aktuálne oblasti, ktoré sa dotknú právnej etiky, disciplinárnych konaní, systému brzd a protiváh, či interakcie súdov a verejnosti.

A ja verím, že dnešná názorová výmena prispeje k lepšiemu pochopeniu dnešných výziev, a tiež, ako vyplýva aj z názvu dnešnej konferencie, k nájdeniu možných riešení.

Ďakujem vám.